

x Obs. Paa fig. 138 i Osberg-
fundet, vol. I mangler denne
særlig vigtige detalj, hvor-
ved forståelsen utvilsomt
er tegnet efter Erikssons kopi
hvor det angiver denne de-
talj.

med det samme dyremotiv, som
pryder skibets stævner og brander.
Det er imidlertid eendommelig
at der paa hver side ikke er mere
end et "halvt" dyr. Querst paa
sualsiden, hvor stykket krüm-
mer sig, gjenfindes det samme
ornamentmotiv, som ovenfor er

beskrevet paa de tre ornamenter.
- en midtribbe med bueliijer
fra denne. * Det slutter tvært av
med stykket, og det er saaledes
ingen tvil om at vi her har en
tilslutning til disse, da orna-
mentet ellers vilde være menings-
løst, og det iøvrig er ukjendt.
Det maa bemærkes at stykket
1904 no. 7 er helt og uten brude.

Da sualsidens dyr, som
maa ha tilslutning til skibs-
stævnens eller brandens, er
"skåret halvt av" ligger den
slutning nær, at hele det
bekjendte stykke 1904 no. 7 har
været bestemt til aa plasseres
i en av skibsstævnene, hvor
det har sluttet sig nær til de
ornamenterte deler. Men da er
bestemmelsen av de tre første
stykker, 1903 no. 2 og 3, 1904 no. 9,
git: de maa være deler av en
fortsatte av stævnen, og alt-
saa efter hele sin karakter
skibets ornm.

Denne slutning kom
Gustafson til da han i 1910
beskjæftiget sig med disse styk-
kene. En rekonstruktion av
stavnprydelsen paa denne basis
har han utført ved samarbeide
med Ingeniør Bing i en efter-
latt tegning. Denne ligger til
gründ for H. Sketelig's behand-
ling i Osbergfundet, vol I, 331.
og for den der gjengitte fig. 143.
Det fremgaar av denne Bing-
Gustafsons tegning at de har

hævet sig stykket og ormen monteret paa agterstavnen, og til denne antagelse helder ogsaa professor Sketelig.

Stykkets overside er ornamenteret med fire dyrefigurer, set en face, - det ene av dyrene (det nederste) mangler hodet, da brettet netop her er istykket. I oversiden er der to store naglehul, ett oventil og ett nedentil, som begge gaar tværs gennem stykket, tydelig bestemt til aa faste dette til stavuplankens indside. I ett av disse sat fast en nagle av træ, og fragment av en saadan findes.

Det er prepareret ved atimkøtning, indsat med linolje og uallak og er noget udfyldt her og der, med dextrinkit. Som de tre andre stkr. er det nu meget skjort og daarlig.

Det er kopieret av Jørgen Friksen, men kopien er ufuldfort idet den mangler ormenribbemotivet øverst, - som gir nokken til alle 4 stykkers bestemmelse.

1903 no. 2 og no. 3 blev fundet av Oskar Rom i dagene 3-7 aug. 1903, - altsaa i kullet over gravkammerets indbrudsgang.

1904 no. 9, ormens hode, blev fundet i indbrudslagets øvre lag helt borte ved forstavnen paa styrbord side, - altsaa ca. 9-10 meter borte fra de to første stykker.

1904 no. 7, stamnen, blev fundet i indbrudslaget helt borte for masten, altsaa over indbrudskullet av gravkammeret. Samtidig bør nævnes, at tingene, ¹⁹⁰⁴ no. 11, som Sketelig sætter i forbindelse med 1904 no. 7. ligger lige ved dette stkr.

Disse stamnen og ormen, som av Gustafson - Sketelig antydet, har

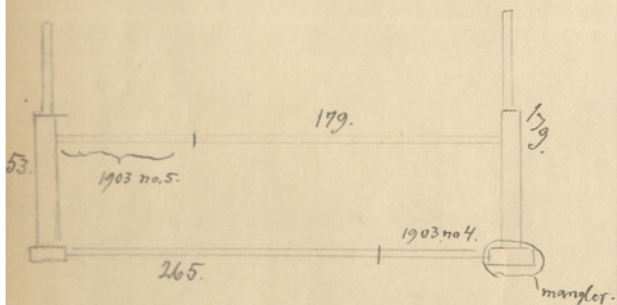
Osebergsalen.

tilhørt agterstavnen, men den samlede prydele har ligget i gravkammeret, hvorfra det ved indbruddet er fjernet, ødelagt og gjort defekt. Imot denne antagelse taler at intet skibsudstyr ellers har ligget i gravkammeret.

Derimot er antagelsen om at den samlede prydele, stamme og orni, har hørt til forstavnen, fuldt naturlig efter fundforholdene. Har ornen og stammen ved gravlægningen været monteret paa selve skibets forstav, er det hoist naturligt at de begge er fjernet ved gravtoverens ødelæggelse af selve forstavnen, som ellers er bevist. Og at de fragmentariske er spredt slikt de blev fundet.

Hvis disse deler oprindelig skulde ha ligget i gravkammeret, vil det ikke kunne afgøres med sikkerhed til hvilken af stavnene de har hørt.

1903 no. 4. }
 1903 no. 5. }
 no. 53. }
 - 179. }
 - - 265. }

Magasinet Real I Hylke 3.
 1904 no 265 Real I Hylke 1.
 Hører til resten av vavstolen
 Bogdag 1955

III. 3. Vavstolen B.

Paa grundlag av en opmaalingsskisse av Gustafson er de forskjellige deler av denne vavstol identificeret og en hel opmaaling med beskrivelse ut. fort mars 1919.

De enkelte deler av vavstolen ses av hosstaaende skisse.

Det lille fotstykke, - fotklampen mangler - 1903 no. 4 blev fundet i august 1903 av Rom, altsaa i indbrudshullet over gravkammeret.

Det samme er tilfaldet med fragmentet 1903 no. 5 av tvertraet, linealen.

Opstanderen no. 53 blev fundet i indbrudsgangen og er indlagt paa

planen i Osebergfundet vol. I pl. VII, lit. 4.
Den ligger m.a.o. ca. 1 meter S. for masten
i virvaret i indre lag af indbrudsgan-
gen.

No. 179, den andre opstan-
deren af det bevarede stykke af tver-
traet, limalen, blev fundet over dyre-
hodestolpene i gravkammerets S.O.
del.

No. 265, fotklampen og fot-
traet, blev ifølge hovedregistret fundet
"i gravkammerets N side Ø for masten
indeklemt under de opstaaende tilger".
Dette maa uden tvil være en skrivefeil
for S. I nordre del af gravkammeret
findes ingen mast. Da ogsaa no. 179
blev fundet i SØ del maa det util-
sonst være saa at ogsaa 265 fandtes
her.

At saantlige stykker tilhører
en og samme gjenstand fremgaar
med al tydelighed af deres indbyrdes
sammenhæng og af fundforholdene.

No. 53 og 179 er parallelle stkr. 179 gir
endvidere tilslutning til 1903 no. 5.

No. 53 passer ind i 265 hvortil ogsaa
efter art og beskaffenhed hører 1903 no. 4.

Det hele er af Gustafson erkjendt
aa være et væv-apparat, en vævstol.
Af fundforholdene fremgaar at den har
vært anbragt i gravkammerets S.O.
halvdel nær masten. Gravroverne har
taget løs den ene opstander, no. 53, og
formodentlig brukt den til noget, siden
den laa ved masten udenfor, vel 1 m.
fra de øvrige sakene. Vævstolen maa
være delvis ødelagt af gravroverne.
Den ene fotklampen mangler. Ellers
er vævstolen fuldstændig, indtagen
et lite stykke i foten, mellem 265
og 1903 no. 4, som mangler.

Beskrivelsen af vævstolen følger
her underrett, da det ikke nu har
nogen hensigt aa beskrive de enkelte
fundne stykker.

Vævstolen B (efter Gustafson)
bestaar af 3 hovedled: 1) foten - 2)
opstanderne og 3) tvertraet.

Fotklampen er efter prof. Dr. G. G. Graus
bestemmelse af løn.

1) Foten. Den består af to fot-
klamper og et tverbræt.

De fotklamperne er bare den ene fundet i Skibet. Føtter opmærksomme kaldes den her i beskrivelsen den venstre. Det er et solidt stykke træ, arbejdet i ett stykke, men optat i to stkr., som fuldstændig gir forure. Ved sammensætningen har man bare behovt at fylde et lidt med dextrin på undersiden.

Fotklampen har firkantet form med indbuede langsider, er svakt buet ind på undersiden. Neden går langs med stykket. På oversiden tykner det mod midten fra begge endekanter, og i denne ryggen er skåret ved et spor for tverbrætt til omtrent halv tykkelse af stykket. Sporet ligger på tværs af stykkets længderetning. Dette spor er skåret ind slik at det er smalest oventil og rider sig ud nedtil, naturligvis nok for at holde tverbrætt i sporet, naar vaven blev løftet og flyttet. Omtrent på midten i sporet, lidt nærmere den ene kant, er skåret et et rundt hul, 2.2 cm. i tværmål.

I kanten af fotklampens overside er skåret to ganske simple profillister, stæker, — ujevnt og enkelt skåret. Siden og undersiden er uden ethvert ornamentalt udstyr.

Klampens samlede længde er 33.3 cm. Bredden i begge ender er lidt ujevn, ca. 12.5 og 12 cm. På midten 8.4 cm. Tykkelsen i enderne er 1.7-2 cm. På midten 4 cm.

Tverbrætt i foten er nu defekt. Det mangler et stykke på ca. 20 cm., forbindelsen mellem 265 og 1903 no. 4, i hoire halvdel. Rekonstruktionen kan allikevel gøres

og behandles nedenfor. Tvertraet har vistnok været skåret af ett eneste stykke. Det bestaar af et 2 cm. tykt fladt tra, med firkantet tværsnit, svart buet inderside. Bredden er ujevn og forskjellig for de forskjellige partier af tvertraet. Det vider sig ut til paa midten, hvor det paa det bredeste er 12 cm. Desuden har det paa hver af halvdelens mitte et fremspring med bredde ca. 9 cm. Smaldest er det lige ved indsnittene til disse fremspring, 5 cm.

I hver ende af tvertraet er skåret ut en tap, resp. 7 og 8 cm. som passer ind i sporene i fotklampene, og som hver er forsynet med et hul til aa ta imot tappene fra opständeren.

Det ornamenteale utstyr paa tvertraet er ganske enkelt: tre profillister langs kantene paa oversiden, lidt ujevnt skåret med hool eller streknot. Underside og kanten er ikke forsynet.

Længden af tvertraet i foten - d. v. s. Navstolens samlede længde, har Gustafson rekonstrueret til 1.95 meter, eller noiere 1.943. To forhold fixerer denne længde. For det første er mere end halvdelen af fotens tvertrae bevaret, hvorved man faar et sikkert maal paa avstanden mellem fremspringene paa foten. Man tør forudsætte at disse har været anbragt nogenlunde symmetrisk. Avstanden mellem fremspringet mitt paa venstre halvdel til fremspringet paa midten af tvertraet utgjør ca. 63 cm. Avstanden mellem fremspringet mitt paa venstre halvdel til enden af tappene i venstre ende er ca. 34 cm. Herefter skulde den samlede længde af tvertraet i foten bli $1.26 + 68 = 1.94$.

For det andre maa længden kontrolleres ved maalet af "linealen" 179 og 1903 no. 5. Den er fuldstændig

bewart og dens længde er længden mellem opstanderne, d. v. s. fotsens samlede længde minus de to tap per i sporet for hver ende, resp. 7 og 8 cm. diæalens samlede længde er 1.80. Altsaa er fotsens længde $1.80 + 7 + 8 = 1.95$.

No. 179 er, efter bestemmelse av Prof. Dr. G. G. Gram, av OT.

2) De to opstandere (53 og 179).
Fraet i disse kan uten sakkynndig bestemmelse ses aa vare av boki.

Begge opstandere er helt bewart og fuldetændig lik hinanden. De er skaaret hver ett stykke og bestaar av et nedre firkantede parti med ^{med et og} rûndt tap for fotklampens og tverbrettes hul, samt et øvre parti som er rûndt. Den nedre firkantede stok er 60.7 cm. lang ekokl. tappen. Tykkelsen er litt forskjellig hos de forskjellige stykker. No. 53 er 4.4 og 3.8 cm., mens no. 179 er 3.8 x 3.8 cm. Tappen nedentil er rûnd og er paa begge stykker brukket av næsten midt i roten, der er bare bewart ca. 0.5 cm. paa no. 53, paa no. 179 intet. Diameteren av tappen er hos begge ca. 2.2 cm. Intet av tappene findes igjen i tverbrattets huller. Denne nedre firkantede stok er nydelig skaaret og er paa alle fire sider ornamentert med tre enkle profillister langs hver kant.

Det øvre partiet er paa no. 53 ca. 46.5 cm. langt. Paa no. 179 er den tilsvarende længde ca. 45.5 cm. Det er rûndt av tvercut, 3-3.5 cm. i diameter, uten ethvert ornamentalt utstyr og meget smûkt skaaret. Ovenfor er det svart rûndt avskaaret.

Paa hver av opstandernes firkantede parti er anbragt et hul som gaar tvers igjennem

Stykket. Paa stokken no. 53 ligger hullets centrum 42.85 cm. ovenfor nedre kant. Paa no. 179 ligger hullets centrum 42.30 cm. ovenfor nedre kant. Hulleene er 1.6 og 1.7 cm. i diameter.

I dette hullet paa no. 53, hvortil "linealen" har været fæstet, sitter endnu et stykke av linealens tap, brukt helt ind til den ene side. Her gjøres den vigtige iagttagelse at der i tappen sitter en aarrette.

I hullet paa no. 179 er intet.

Av Gustafsons hovedregister synes aa fremgaa at 179 er fundet med det længste stykke av "linealen", hvorav med sikkerhet vilke fremgaa at det er denne som har siddet mellem de to huller paa 53 og 179. Selvom dette ikke skulde være rigtig (Dagboken sier intet om 179) er allikevel rekonstruktionen sikker.

3) Tvertraet, kaldt linealen. Tvertraet er efter prof. Dr. G. G. Graus bestemmelse av len (alen?) i Gustafsons beskrivelse. Det er et enkelt langt, flatt og smekert, fint træstykke, 1.80 meter langt, 4 cm. bredt og 1.6 cm. tykt, med helt firkantet tværsnit, paa sine steder meget fladklent. I hver ende er skåret et en tap med rundtværsnit, ca. 1.7-1.8 cm. i tværmål. Av ovennævnte fragment av tap i den ene opständerens hul fremgaa at "linealen" har været fæstet - ved aarretter - i opständerens huller.

Paa begge brede sider av linealen er anbragt tre profillister langs hver kant.

Om linealen har vært anbragt med brede sider op eller paa kant, lar sig ikke længre bestemme. Da den er fast mellem opständerne

er det klart at disse opgave kær har været at holde hele vævstolen i ramme, stykke den, og forholde afstandene mellem opstanderne. Den har m.a.o. ingen betydning for selve vævningen.

Om anvendelsen af denne vævstol kan antagelig saa mest gjælde for sikkert, at vævningen maa være foregået mellem de runde stokkene overst paa opstanderne. Naar vævstolen spær ved paa gulvet kommer disse i en høide af 66.5 cm. op til 1.12 meter. Det tør antas at være en passende høide for vævningen om det forudsættes at man sifter paa en lav krak eller stol.

Da maa det videre antas at der kær har været vævet med horisontalt utspændte tråder, mellem de to runde opstandere. En ytterligere drøftelse heraf maa ske andetsteds.

Direkte paralleler findes ikke. Til sammenligninger anføres en bosnisk brændvar, Fataburen 1915 s. 26.

Sæmnlige stkr. af vævstolen er roket i alin og siden indsat med linolje paa vanlig maade.

IV.

4. Et defekt plankestykke af træ af firkantet form, med veden i længderetningen. Længde 46 cm bredde 24 cm. og tykkelse 2.5 til 3 cm. Et stykke af kanten defekt der mangler ca. $\frac{1}{4}$ -noget mindre. Paa oversiden er det pent tilglattet, undersiden er ujævnere, alle kanter og sider ret tilkåret.

Det blev fundet af Rom i aæg. 1903, altsaa i indbrudshullet over gravkammeret.

Mag. Sk. I trykde no. 2.

1903 no. 6.

Er ufer. prof. Dr. G. G. Graus bestemmelser af rogn (liind?)

Det er anmærket av G.G. at
paa dette stykke blev ret tydelige
aftryk av broderi og duu og tøj. Kan
ikke ses nu.

Stykkets bestemmelse ukj.

Det er rokt i alium, men
foreløbig ikke indsat med linolje.

Augit tegnet. Kan ikke findes 20/2 17.

V.

5. Lipen øse av løvtra, med skaft
og tut, nogenlunde fuldstændig
bevaret. Hele stykket er skaaret i
ett, med skaal, skaft og tut. Den
sidske er defekt, hele overkanten
mangler. Futagelig har tuten været
rørformet som stykket fra Over-
hallen, Ab. 1873 pl. VIII.

1903 no. 7.

O.S.

Skaftet er 19 cm. langt til
kanten av øsen, 1.2 cm. bredt og
4 cm. høit nær øsens kant. Ska-
laalen er ca. 4.5 cm. dyb og med
en diameter ca. 9 cm. Tuten
sitter paa tværs av skaftets længde-
retning, og her er øsens (skaalens)
vidde ca. 13 cm.

VI.

6. Laakk av etetra. Røndt, men
defekt i den ene halvdel, ca. 17
cm. i diam., tykkelse 1.4 cm. I
underkant langs hele periferie
har det en indskaaret profil,
hvilket tyder paa at det er et
laakk, ikke nogen bund. I 2
cm. bredde indenfor kanten ^{paa} over-
siden gaar røndt hele omkredsen
et ornamentbaand, bestaaende
av et kraftig utskaaret meander-
lignende baand. Desuden er
mitten av oversiden prydet med
et "firmurer-tegn", tre likebevæ-
de triangler lagt ind i hverandre.
Kellers bærer baade oversiden og
rundersiden spor av mange sut

1903 no. 8.

O.S.